

PROGRAMMA 1: FYSIEKE LEEFOMGEVING

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Visie

Omschrijving (toelichting)

Bouwen aan een gezonde, duurzame en veilige stad

In Veenendaal is het gezond, duurzaam en veilig wonen, werken en leven. Veenendaal heeft de allure, voorzieningen en ontwikkelkracht van een stad en de vriendelijkheid van een dorp. Veenendaal staat voor een breed scala aan opgaven die allemaal ruimte vragen. De ruimte binnen onze gemeentegrens is beperkt. We maken een bewuste keuze voor de kwaliteit van de leefomgeving, om ook in de toekomst een aantrekkelijke woon-en werkgemeente te blijven. We zetten in op duurzaam, beter en slimmer inrichten van de leefomgeving, o.a. door inbreiding, met gebruik van innovatie, kennis en creativiteit. De Groei en Bloei van Veenendaal is de ontwikkeling naar een Duurzaam Veenendaal.

Duurzaam denken en handelen

Duurzaam denken en doen is ons inzetten om onze wereld leefbaar te houden door duurzaam te wonen, CO2-neutraal te zijn, ons gebruik van grondstoffen, materialen en energie te minimaliseren en klimaatadaptatie te omarmen. Veenendaal vervult een belangrijke rol in de transitie naar een circulaire samenleving die ze vormgeeft door in samenwerking met andere partijen, anders en slimmer met energie, grondstoffen, producten en diensten om te gaan. In de rol van beheerder, ontwikkelaar en opdrachtgever laten we zien dat we klimaatadaptatie en circulariteit serieus nemen en dit is ingebed in het beheer en de ontwikkeling van de (buiten)ruimte.

Thema's

Omschrijving (toelichting)

De visie van het Programma Fysieke leefomgeving bestaat uit twee thema's:

- I. Ruimtelijke ontwikkeling
- II. Openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling

Ruimtelijke voorstellen en nieuwe Nota Ruimte

In 2024 zijn door de provincies de ruimtelijke voorstellen voor de nieuwe Nota Ruimte aangeleverd bij het Rijk. Deze bevat een agenda van de grote ruimtelijke voorstellen en hebben de basis gevormd voor de concept voorontwerp Nota Ruimte. De Nota Ruimte is vergelijkbaar met onze omgevingsvisie, maar dan op landelijk niveau. Hierin worden keuzes gemaakt voor de ruimtelijke opgaven op nationaal niveau. In het concept voorontwerp is de Regio Foodvalley benoemd als kansrijke regio welke strategisch ligt ten opzichte van economisch dynamische gebieden (Randstad). Regio Foodvalley kan zich in de toekomst verder doorontwikkelen naar een meer complete regio met een evenwichtige mix aan wonen, werken, voorzieningen en groen. De regio's waar we stimuleren liggen centraal in het stedelijk netwerk en kennen een sterke mix van wonen en werken en aanwezigheid van hoger onderwijs. Ze kennen nu al autonome groei en zijn daarom ook logische plekken voor woningbouw. Deze regio's vragen om een steviger inzet op economische ontwikkeling om in balans te blijven groeien. Veenendaal is naast Ede opgenomen als belangrijke regiokern.

Door de landelijke verkiezingen is het proces voor afronding van de nota Ruimte vertraagd. Naar verwachting krijgt dit in 2025 een vervolg. Mogelijk wordt hierdoor het voorontwerp nota ruimte nog aangepast.

Invoering Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Omdat de nieuwe werkwijze al in 2023 werd ingevoerd, is de overgang naar de Omgevingswet soepel verlopen. Zowel het

indienen van de aanvragen via het door het rijk opgezette Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) als de samenwerking met de andere bevoegde gezagen zoals het waterschap, de provincie en de omgevingsdienst gaat goed. In het afgelopen jaar hebben we veel kennis opgedaan van de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet, zoals het Omgevingsplan en de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA).

Omgevingsvisie

In 2024 hebben wij uw raad geïnformeerd dat de actualisering van de Omgevingsvisie in 2025 plaatsvindt. Integrale mobiliteit, beleidsmatige inbedding van sociale woningen en de ontwikkelingen in Spoorzone worden betrokken bij de actualisering van de Omgevingsvisie.

Landelijk gebied

In 2024 zijn diverse werkgroepen opgestart die werken aan de uitvoeringsagenda van het Ruimtelijk Perspectief Landelijk Gebied (RPLG) van Regio Foodvalley. Gemeente Veenendaal doet mee aan de werkgroep Uitloopgebieden vanwege het belang van recreatief uitloopgebied en aan de werkgroep Basiskwaliteit Natuur vanwege de biodiversiteitsopgave. Er is nog geen vervolg gekomen op het gebiedsproces Binnenveld en de daarmee samenhangende vervolgstappen voor het Natura2000 gebied De Hellen.

Vanuit het provinciale programma Groen Groeit Mee (GGM) is Veenendaal in 2024 gestart met een verkenning van het GGM voorbeeldgebied de Roode Haan en het opstellen van een concept plan van aanpak. Eind 2024 is de provincie vanuit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) een pre-verkenning gestart voor het gebied de Roode Haan, die mogelijk leidt tot een gebiedsproces. Er zit veel overlap tussen beide programma's. Gedurende de fase van de pre-verkenning is het UPLG-programma leidend in het proces en wordt de input vanuit de GGM-verkenning ingebracht. Vanuit Veenendaal zijn we hier actief bij betrokken.

Dierenwelzijn

In 2024 zijn met alle benodigde ketenpartners afzonderlijk afspraken gemaakt. De ketenpartners (dierenambulance, asiel De Hazenberg en wild-/vogelopvang Avolare) bieden diensten aan voor zowel gezelschapsdieren als in het wild levende dieren. Dit is vastgelegd in contracten.

Indien er andere partijen benodigd zijn (specifieke opvang of dierenarts) en benaderd worden door de dierenambulance, worden de hieruit voortkomende kosten op nacalculatie door de dierenambulance aan de gemeente doorbelast.

Het eerste jaar met directe contracten met deze partijen in plaats van één overeenkomst met de Dierenbescherming is naar tevredenheid verlopen. De verdere ontwikkeling van het dierenwelzijnsbeleid vindt in 2025 plaats.

Omschrijving (toelichting)

Thema II – Openbare Ruimte

Mobiliteit

Het in 2024 geplande Omgeving Programma Integrale Mobiliteit (OPIM), dat kaders aangeeft voor een integrale duurzame mobiliteit, is aangehouden door de raad en zal in samenhang met de nieuwe omgevingsvisie met keuzes voor de ontwikkeling van de stad op een later moment (medio 2026) worden voorgelegd.

In 2024 is, met gebruik van subsidies vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Dit is gedaan in kleine verbeteringen van onder andere uitritconstructies en het aanleggen van drempels en plateaus. Deze subsidieprojecten worden in 2025-2026 afgerond.

De fietsinfrastructuur is verbeterd door de reconstructie van de Ambachtsstraat en Boslaan, die zijn omgevormd tot een fietsstraat.

De bereikbaarheid van Veenendaal is verbeterd, hiervoor is het noordelijk deel van de provinciale Rondweg-Oost (N233) verbreed en er is een aansluiting op Groenpoort

gerealiseerd.

Voor de verstedelijkingsopgave van de regio is in Veenendaal de Visie Spoorzone en Ontwikkelkader Het Ambacht vastgesteld. Samen met onze partners binnen Regio Foodvalley werken we aan het behouden en verbeteren van een goed openbaarvervoersnetwerk. We hebben hiervoor als regio samengewerkt aan de toekomst openbaar vervoer 2040 (TBOV2040) en de intercitystatus van Veenendaal – De Klomp blijvend benadrukt.

Groen en klimaatbestendig Veenendaal

In 2024 is gewerkt aan de klimaatstresstesten voor wateroverlast, hitte en droogte. Dit proces bleek complexer dan verwacht en heeft daardoor meer tijd in beslag genomen dan gepland. Deze stresstesten zijn inmiddels nagenoeg afgerond.

In het kader van klimaatadaptatie werken we samen met het Platform Water Vallei en Eem, het waterschap Vallei en Veluwe en de provincie Utrecht, onder andere via het programma Groen groeit mee.

Duurzaam denken en handelen vraagt een extra impuls

In maart 2024 is het opgaveperspectief duurzaamheid vastgesteld. Hierin zijn de duurzaamheidsdoelen tot 2050 vastgelegd en zijn tussendoelen gesteld op weg naar 2050. Zoals aangegeven in het opgaveperspectief ondersteunen we deze aanpak van duurzaam denken en handelen door middel van de volgende programma's:

- Programma Circulair Veenendaal.
Programma Groen & Klimaatbestendig Veenendaal.
- Programma Energieneutraal Veenendaal. In 2024 is met de programma's Circulair Veenendaal en Groen & Klimaatbestendig een start gemaakt. Het programma Energieneutraal Veenendaal loopt al enige jaren en is, momenteel in de tweede programmaperiode.

Energieneutraal Veenendaal

De belangrijkste resultaten van het programma Energieneutraal Veenendaal in 2024 waren de uitbreiding van de rol van DEVO (met daarna de oprichting van Veenwarmte), de succesvolle start van de lokale aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP), de eerste aansluitingen woningen Groenpoort op DEVOG en de voortzetting van onze netcongestie-aanpak.

De energietransitie is op stoom. En dat leidt tot nieuwe uitdagingen, waarbij netcongestie momenteel het meest zichtbaar en urgent is. Doordat zoveel inwoners en bedrijven de laatste jaren zonnepanelen hebben geplaatst en overschakelen naar elektrische verwarming en elektrisch rijden, loopt het elektriciteitsnet sneller dan verwacht tegen de grenzen van haar capaciteit aan. Vanuit de werkgroep netcongestie hebben we als gemeente hard gewerkt aan oplossingen en handelingsperspectief voor de korte termijn (o.a. Smart Energy Hubs, subsidieregeling slim energiegebruik, energiesysteem Ambacht) en denken we na over het energiesysteem van de toekomst. We behoren hiermee tot de koplopergemeenten in de provincie (en daarbuiten).

Daarnaast wordt doorlopend gewerkt aan het stimuleren en faciliteren van onze inwoners, ondernemers en partners in het verduurzamen van woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed. Dat doen we wijkgericht door het maken van Buurtuitvoeringsplannen (BUP's) en gemeentebreed door o.a. de inzet van het energieloket, Trefpunt, communicatie(campagnes), subsidies en de duurzaamheidslening.

Circulair Veenendaal

Via een programmatische aanpak, van het programma Circulair Veenendaal, hebben we ingezet op de transitie naar een Circulair Veenendaal. Onder andere door het inzetten op Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). MVOI zorgt ervoor dat de doelstellingen voor circulariteit, CO2-reductie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en de

bescherming van het milieu vanaf het eerste moment worden meegenomen in de projecten en beheeractiviteiten die wij als gemeente doen.

Circulair bouwen en werken vraagt een andere wijze van financieren. Hiervoor is gewerkt aan het mogelijk maken van circulair afschrijven op basis van restwaarde. De eerste verkenningen hiervoor zijn in 2024 gestart. Medio 2025 worden de resultaten van deze verkenning verwerkt in ons activabeleid.

In de openbare ruimte zijn we partner in De Circulaire Weg, een publiek-private samenwerking van ketenpartners in de infrasector. Hierin werken publieke opdrachtgevers, private bouwbedrijven, advies- en ingenieursbureaus en bank samen. In het partnerprogramma hebben we ons project 'herinrichting Noorderkroon' ingebracht.

Thema I: Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.a. In regionaal verband de versterking van de woonfunctie in Veenendaal vormgeven passend bij de behoefte van onze inwoners in een woon- en leefomgeving met voldoende kwaliteit en aandacht voor gezondheid, duurzaamheid en veiligheid.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.a.1. Door ontwikkelen van de integrale strategische aanpak voor de fysieke leefomgeving door het verdiepen en updaten van de Omgevingsvisie 2030.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuw procesvoorstel. Deze wordt zo snel mogelijk aangeboden aan de raad.

I.a.2. Het uitwerken van de ambities in de omgevingsvisie voor duurzame mobiliteit in een uitvoeringsprogramma 2024-2030. Hierbij zetten we in op de duurzame vormen van mobiliteit, wandelen, fietsen en openbaar vervoer.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het afronden van het OPIM is gekoppeld aan het vaststellen van de omgevingsvisie. Na het vaststellen van de Omgevingsvisie, ronden we het OPIM af.

I.a.3. We stellen een structuurvisie voor de Spoorzone op. Deze visie vormt de basis voor de aanpak van de gebiedsontwikkeling en de kaders voor het deel Spoorzone in de vernieuwde omgevingsvisie

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Voor de spoorzone is in 2024 een toekomstbeeld opgesteld. Het Toekomstbeeld Spoorzone Veenendaal brengt ruimtelijk, programmatisch en in de tijd samenhang tussen initiatieven en projecten in het gebied. Het verbindt deelgebieden op inhoud en programma en fysiek via wegen, paden en groenzones. Het Toekomstbeeld stimuleert samenwerking in het gebied en dient als leidraad en inspiratiebron voor toekomstige ruimtelijke, economische en

maatschappelijke ontwikkelingen. Het wordt gebruikt als instrument om plannen in het gebied op inhoud aan te sturen. In die zin is het Toekomstbeeld Spoorzone een beleidsregel, dat de basis vormt voor het ruimtelijk en programmatisch kader voor bouwplannen en Omgevingsplannen in de toekomst en uitgangspunt is voor anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.b. Uitvoering geven aan de vraagstukken stikstofreductie en natuurherstel, in De (blauwe) hellen en samen met de regio voor het gebiedsproces Binnenveld.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.b.1. Uitvoering te geven aan complexe (ruimtelijke) vraagstukken, zoals het stikstofdossier. De belangen van Veenendaal behartigen in de Regio Foodvalley, bij de provincie Utrecht en landelijke overheid.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De belangen van Veenendaal worden regionaal vertegenwoordigd. Capaciteit blijft daarbij een aandachtspunt. Er staan nog steeds enkele vacatures uit en we hopen daar in 2025 invulling aan te kunnen geven.

I.b.2. Uitwerking van de volgende fase in het gebiedsproces Binnenveld, gericht op stikstofreductie en natuurherstel als basis voor de ambitie meer landschap, meer stad uit de Verstedelijkingsstrategie.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het gebiedsproces is in 2024 gepauzeerd onder andere door het gebrek aan heldere doelstellingen. Hierna is in 2024 wel gestart met de voorbereidingen op een herijking en herstart van het gebiedsproces. Het gebiedsproces is namelijk wel van groot belang om te werken aan natuurherstel, toekomst voor de landbouw, maar ook ruimte voor onze stedelijke ontwikkelingen in de nabijheid van het N2000-gebied Binnenveld. De gemeente Veenendaal heeft wel onvoldoende capaciteit om daadwerkelijk te participeren in dit proces.

I.b.3. Het creëren van een leefomgeving, samen met natuurontwikkeling en aandacht voor cultuurhistorie door het gebied van De Roode Haan en de omgeving te ontwikkelen als recreatief uitlooph gebied voor gemeente Veenendaal

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het gebied De Roode Haan ligt buiten de gemeentegrens van Veenendaal. Dit betekent dat er vanuit een grensoverstijgende filosofie samengewerkt moet worden. Dit aspect maakt het proces complex en betekent dat er veel in de relatie en communicatie geïnvesteerd moet worden. Er liggen zeker kansen om doelen uit de beleidsambities van diverse gemeenten te kunnen realiseren. Belangrijk is het juiste tempo te vinden en niet te grote stappen te willen maken.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.c. Het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.c.1. We houden de benodigde monumentensubsidie in stand om een bijdrage te leveren aan het behoud en het onderhoud van het cultuurhistorisch erfgoed.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 zijn er 9 definitieve subsidies toegekend voor onderhouds-, restauratie-, of schilderwerkzaamheden aan gemeentelijk monumenten. Daarnaast zijn er 3 voorlopige toekenningen verstuurd die wachten op uitvoering.

Thema II: Openbare ruimte

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.a. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. De infrastructuur is van goede kwaliteit en de openbare ruimte biedt voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plekken om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.a.1. De openbare ruimte duurzaam en milieuvriendelijk onderhouden. In de winkelcentra en op de begraafplaats beheren wij de wegen en het groen op A-niveau in de rest van Veenendaal op B-niveau.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het A- en B-niveau is behaald behalve in de winkelgebieden. Daar is, in plaats van de afgesproken 90%, circa 85% van de metingen op A niveau beoordeeld. In de paragraaf kapitaalgoederen wordt dit verder toegelicht.

II.a.2. Met de bewoners inrichten van plekken in de stad waar we elkaar kunnen ontmoeten en veilig kunnen bewegen, spelen en sporten (BOSS). De plekken en de onderlinge verbindingen zijn groen, aantrekkelijk en klimaatbestendig ingericht.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het BOSS-project Dragonder Oost en het terrein rond IKC Franse Gat zijn uitgevoerd en afgerond, hierbij is gezorgd voor een groene, klimaatbestendige inrichting die uitnodigt tot bewegen. De voorbereidingen en de bewonersparticipatie van de BOSS-aanpak zijn afgerond in de Pioniersbuurt, Achterkerk, De Pol, Dragonderpark, Franse Gat (park) en enkele andere locaties. In 2025 worden deze projecten uitgevoerd. Daarnaast is de BOSS-aanpak gestart in de Componistenbuurt, Vogelbuurt, Schepenbuurt en een vervolg in het Franse Gat (onder andere een inclusieve samenspeelplek). Ook bij deze projecten is een groene, klimaatbestendige inrichting het uitgangspunt.

II.a.3. In 2024 stellen we met de bewoners van de Schepenbuurt een buurtvisiekaart op. De buurtvisiekaart geeft inzicht in het (gewenste) ruimtegebruik, voor wonen, mobiliteit, groen, klimaatadaptatie, BOSS en de warmte- en energie-infrastructuur

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 is data verzameld over de Schepenbuurt. De bestaande inrichting van de openbare ruimte is gecombineerd met gegevens over parkeren, hittestress, wateroverlast, ongevallen en meldingen openbare ruimte. De data verzamelen heeft meer tijd gekost dan verwacht waardoor het maken van de visie nog niet gestart is.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.b. Veenendaal heeft in 2050 een gezonde en groene klimaatbestendige leefomgeving met een robuust en gevarieerd aanbod van groen en water.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.b.1. We leggen de basis voor een integraal groenbeleid met een duidelijke visie op de hoofdgroenstructuur van Veenendaal. Daarom integreren en actualiseren wij ons bestaande, op delen versnipperde groenbeleid.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Aan groen wordt een veelheid aan waarden toegekend en raakt zo diverse beleidsvelden. In 2024 is een goede basis gelegd om integraal aangehaakt te zijn. Personele capaciteit blijft een kwetsbaar gegeven binnen de organisatie. De ingehuurde adviseur heeft eerder dan gedacht afscheid genomen. Inspanningen voor nieuwe werving hebben ertoe geleid dat een nieuwe inhuurkracht komende maand de draad oppakt om dit jaar tot geactualiseerd groenbeleid te komen. Parallel hieraan loopt de werving voor een vaste beleidsmedewerker groen. Door deze parallelle aanpak voorkomen we zonder benodigde mankracht te zitten.

II.b.2 Met de klimaatstresstest in beeld gebrachte kwetsbaarheden voeren we met de relevant gebiedspartner en inwoners een risicodialoog en stellen klimaatstrategieën en de uitvoeringsagenda Klimaatbestendige leefomgeving Veenendaal op

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 zijn de modellen voor de lokale stresstesten nagenoeg afgerond. Deze modellen gebruiken we in 2025 bij onze gesprekken met inwoners. Een uitvoeringsagenda Klimaatbestendige leefomgeving maakt deel uit van het programmaplan Groen en Klimaatbestendig Veenendaal dat in 2025 door het college wordt vastgesteld.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.c. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.c.1. Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen de landelijke en lokale doelstellingen vertalen naar een op de uitvoering gerichte aanpak. Circulariteit te introduceren in de Veenense samenleving en werkorganisatie

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

2024 is gebruikt om het programma Circulair Veenendaal in te richten. Dit programma gaat officieel in 2025 van start tot 2030, maar in 2024 zijn al diverse inspanningen uitgevoerd om circulariteit te introduceren. Zo organiseerden we in 2024 de duurzaamheidsmarkt waarbij circulariteit een belangrijk onderdeel was. Voor de eigen werkorganisatie is de 'serious game' ontwikkeld en door alle teams gespeeld, er is een actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen opgesteld (MVOI) en op het gebied van afval zijn diverse spraakmakende acties georganiseerd. Hiermee willen we bij de eigen werkorganisatie en de Veenense samenleving bewustwording creëren over het effect van producten kopen, deze te repareren, te recyclen en als het echt niet anders kan op de juiste manier als afval te scheiden.

Omdat we als gemeente niet alleen een circulaire samenleving kunnen realiseren is een goede samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen erg belangrijk. Dit willen we bereiken door het inzetten van het programma Circulair Veenendaal Programmasturing zorgt voor overzicht en maakt het doelgericht kiezen van de meest effectieve en efficiënte inspanningen mogelijk. Zo zorgen we voor focus op de inspanningen waarmee we zowel de landelijke, lokale en eigen ambities en doelstellingen voor een circulaire Veenense samenleving behalen.

Voorbeelden uit 2024 zijn de samenwerking met bijvoorbeeld VeenVesters, Veenendaal4Fair, het programma HUP en de samenwerking met middelbare scholen in Veenendaal en er is nauw contact met Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal (BOV). Met elkaar hebben we nagedacht over wat het vertalen van de doelstellingen voor iedere betrokken partij betekent en zijn er praktische stappen gezet voor de eerste uitvoering. Daarnaast is er een uitgebreid participatietraject opgesteld waarmee ook inwoners van Veenendaal worden betrokken bij het programma Circulair Veenendaal. Vanwege de tijd die nodig was om dit participatietraject goed in te richten zal deze participatie in maart 2025 plaatsvinden.

II.c.2. In 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. Nu gecombineerd met de thema's milieu, biodiversiteit en klimaatadaptatie actief inzetten op het circulair inkopen via het Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is een eerste stap gezet om het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) in te voeren met de introductie van het ambitieweb. Het ambitieweb is een methode waarmee de eerste stap (creëren van bewustzijn) van het MVOI-proces wordt gezet. Dit is een goed begin maar vraagt om een verdere uitdieping. In samenwerking met het team Juridische zaken en team Inkoop zijn we in 2024 gestart met het opzetten van een gemeentebreed MVOI-actieplan. Dit plan bestaat uit een nulmeting, selectie van de MVOI - thema's circulariteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid, het opstellen van ambities en doelen die we willen behalen, een gemeentebrede aanbestedingskalender, borgingsproces en een jaarplanning.

Door het actieplan samen met team Inkoop en ambtelijke opdrachtgevers uit te werken krijgt Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen een vaste plek binnen de inkoopprocessen van de gemeente. Het doel van MVOI in onze werkorganisatie is bewustwording en het laten zien van de voorbeeldrol die wij als gemeente hebben. Ook kan met MVOI het doel van 50% minder primaire grondstoffen gebruiken worden behaald.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.d. Veenendaal wil zich inzetten voor het waardebehoud van grondstoffen en materialen door het vrijkomende 'huishoudelijke afval' op een doelmatige wijze in te zamelen en zo weer in te zetten als grondstof.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.d.1. Hiervoor tenminste gemiddeld 1 stap hoger op de R-ladder (met strategieën) van circulariteit te komen door het hergebruik van PMD te optimaliseren.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 is het plan optimalisatie inzameling PMD uitgevoerd. Dit plan bestond uit het informeren van onze inwoners over het belang en de juiste manier van het scheiden van PMD-afval, het meten en controleren van de samenstelling van het ingezamelde PMD en het aanspreken van de huishoudens waarbij het afval scheiden niet goed blijft gaan.

II.d.2. Bewustwording circulair inzetten van grondstoffen bevorderen met inzet van BEST circulair 2024. Het geven van 'recyclelessen' op de basisscholen om de kennis over en de interesse voor techniek en recycling te ontwikkelen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 is voor de 2e keer de BEST-actie bij verenigingen uitgevoerd. Er is ruim 2.000 kg meer ingezameld dan in 2023.

In samenwerking met ACV zijn voor meerdere scholen recyclelessen gegeven, is gesproken over afvalscheiding en inzameling of zijn lessen gegeven over zwerfafval.

II.d.3. Opheffen van de blinde vlekken in de dekking van de inzamelvoorzieningen voor papier en gf+e

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De blinde vlekken voor gf+e en papier zijn in beeld gebracht.

De uitvoering loopt, maar is nog niet afgerond.

Voor gf+e vindt het toevoegen van een voorziening plaats op aanvraag. In 2024 zijn drie gf+e voorzieningen toegevoegd.

In verband met de vertraagde levering van papiercontainers zijn er bij de in beeld gebrachte blinde vlekken voor papier nog geen extra containers toegevoegd.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.e. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.e.1. We stimuleren, ondersteunen en faciliteren inwoners bij het maken van de juiste keuzes om energie te besparen en de CO₂ uitstoot te beperken door inzicht te geven in mogelijkheden.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

We vullen continu onze website duurzaamveenendaal.nl aan met actuele informatie, subsidiemogelijkheden, inspiratie en voorbeelden. Daarnaast vult Energie Samen Foodvalley (ESFV) voor ons het digitale, telefonische en live energieloket bij ons nieuwe Trefpunt Duurzaam in. Zo staan we klaar wanneer onze inwoners vragen hebben over verduurzaming. Maar we gaan ook pro-actief de wijken in, staan regelmatig op de zaterdagmarkt en organiseren activiteiten zoals de duurzaamheidsmarkt in het najaar.

II.e.2. We geven uitvoering aan de Lokale Aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) waarmee we tot 2026 ruim 500 van de slechtst geïsoleerde woningen helpen isoleren.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2024 is de uitvoering van de lokale aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) op stoom gekomen, met o.a. huis-aan-huisacties in de Verlaat en Valleistraat en het Franse Gat. Eind 2024 waren 71 aanvragen voor subsidie afgerond en nog eens 46 in aanvraag, goed voor zo'n 210.000 euro aan subsidie. Voor de eerste tranche van het NIP-geld (circa 900.000 euro) van het Rijk hebben we tot eind 2026 de tijd om ruim 500 woningen te isoleren. Daarna loopt het isolatieprogramma door in tranche 2 en waarschijnlijk ook tranche 3, zodat we tot ten minste 2028 kunnen rekenen op Rijksmiddelen om onze slechtst geïsoleerde woningen te (helpen) isoleren.

II.e.3. De Rijksmiddelen voor bestrijding energiearmoede zetten we in door bewoners die (naar verwachting) moeite hebben om hun energierekening te betalen, de mogelijkheid te bieden om snel energie te besparen

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Inwoners met een risico op energiearmoede zijn in 2024 o.a. ondersteund om energie te besparen door bonnen voor energiebesparende maatregelen uit te keren. Daarnaast is een deel van deze SPUK-uitkering toegevoegd aan de subsidieregeling voor isolatie voor de laagste inkomensgroep. Er is gewerkt aan een witgoedregeling en een subsidie aan Veenvesters voor kleine energiebesparende maatregelen, deze zullen in 2025 actief worden.

II.e.4. Voor Dragonder-oost stellen we een Buurtuitvoeringsplan vast en starten de uitvoeringsfase om de buurt aardgasvrij te maken.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het Buurtuitvoeringsplan is vastgesteld en we zijn gestart met de uitvoering. Dat houdt o.a. in dat we bewoners frequent informeren over de mogelijkheden om de overstap naar aardgasvrij te maken en we werken ondersteuningsmiddelen uit zoals een collectieve inkoopactie voor warmtepompen. Hoewel de einddatum voor aardgas op 2050 is vastgelegd, is onze inzet er op gericht het merendeel van de wijk al sneller te laten overstappen.

II.e.5. In Dragonder-zuid en omgeving gaan we met inwoners aan de slag om een Buurtuitvoeringsplan op te stellen voor een aardgasvrije buurt.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het initiatief voor een warmtenet in "cluster oostelijk Veenendaal" speelt een grote rol in dit gebied. Hiervoor zijn belangrijke stappen gezet met de vorming van een nieuw warmtebedrijf Veenwarmte en de aanvraag van een WIS-subsidie. Het wel of niet toekennen van deze subsidie is zeer bepalend voor het Buurtuitvoeringsplan en laat nog even op zich wachten. Om die reden, en door de complexiteit van deze wijk met diverse deelgebieden, hebben we voor dit BUP langer dan 2 jaar de tijd nodig. In 2024 hebben we diverse bewonersbijeenkomsten georganiseerd en is een meedenkgroep betrokken. Huiseigenaren worden gestimuleerd en ondersteund om aan de slag te gaan met isoleren en we ondersteunen VVE's om een plan te gaan maken voor verduurzaming.

II.e.6. Voor Factorij en de Vendel stellen we een Buurtuitvoeringsplan vast en starten de uitvoeringsfase om het bedrijventerrein aardgasvrij te maken.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het buurtuitvoeringsplan is vastgesteld en we zijn gestart met de uitvoering. Ook in 2024 heeft nog een aantal bedrijven gebruik gemaakt van ons aanbod een energieadvies te ontvangen en daarmee inzicht te krijgen in wat er nodig is om aardgasvrij te worden. Netcongestie maakt dat in veel gevallen uitdagender. Daarom is veel aandacht uitgegaan naar de inzet op een Smart Energy Hub waarin bedrijven gezamenlijk op zoek gaan naar mogelijkheden om meer ruimte te creëren voor duurzame opwek en verduurzaming.

II.e.7. In de Regio Foodvalley zetten we ons in om met de stakeholders in Veenendaal de RES 1.0 door te ontwikkelen naar de RES 2.0.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

We werken samen in de regio om de doelen uit de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 te halen. Die doelen staan wel onder druk door o.a. netcongestie en beperkingen voor windenergie. De Energieraad met publieke en private partijen in de regio ziet hierop toe. Afgelopen jaar is het proces opgestart voor de doorontwikkeling van de RES en een regionaal energieperspectief om tot een toekomstbestendig energiesysteem te komen. De raden in de regio zijn hier eind 2024/begin 2025 over bijgepraat tijdens een informatiebijeenkomst georganiseerd door het regiokantoor.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.f. De negatieve gevolgen van netcongestie te beperken door samen met de bedrijven te zoeken naar alle mogelijk oplossingen om de negatieve effecten van de congestie te verminderen.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.f.1. Samen met bedrijven, de netbeheerder en andere stakeholders werken aan slimme oplossingen voor netcongestie. We krijgen grip op de problematiek, communiceren daarover en sturen beleid en projecten bij waar mogelijk.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Als gemeente hebben we beperkt invloed op het probleem van netcongestie. In verschillende projecten, zoals op Nijverkamp en het Ambacht, werken we aan slimme oplossingen om meer ruimte binnen de bestaande netcapaciteit te creëren. Het probleem bij de netbeheerders wordt echter steeds groter en heeft dus ook een steeds grotere impact. Onze werkgroep netcongestie monitort, informeert en werkt aan slimme oplossingen waar dat kan. Via onze eigen kanalen en de regio zorgen we dat onze belangen bij de relevante partijen (o.a. netbeheerder en provincie) onder de aandacht worden gebracht. We horen bij de koplopergemeenten in de provincie als het gaat om netbewust bouwen en met twee vergevorderde verkenningen voor Smart Energy Hubs lopen we ook op dat gebied voorop. Ten slotte hebben we afgelopen jaar gelobbyd om onderstation Veenendaal I op de lijst van prioritaire projecten van de PMIEK te krijgen en met succes. Dit zorgt ervoor dat als de landelijke netcongestie (op Tennet-niveau) is verholpen, het lokale net is toegerust om weer meer aansluitingen (en uitbreidingen) aan te kunnen.

II.f.2. Op bedrijventerrein Nijverkamp werken we samen met de provincie, Stedin en bedrijfsleven aan een proeftuin voor slimme, collectieve oplossingen voor netcongestie.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het afgelopen jaar is met veel energie en in vertrouwen samengewerkt met de eerste groep van 12 bedrijven, BOV, provincie en netbeheerder om de kansen voor een Smart Energy Hub scherp te krijgen. Het vermaasde netwerk op Nijverkamp zorgt ervoor dat we genoodzaakt waren de bedrijven op te delen in kleinere groepjes die op dezelfde netring zitten. Voor twee van die groepen heeft de netbeheerder een aanbod gedaan voor een

groepscontract, van daaruit zou de samenwerking geformaliseerd kunnen worden en de digitale en fysieke investeringen voorbereid worden. De voorwaarden van het groepscontract zijn echter zodanig, dat het voor bedrijven op dit moment niet interessant is om in te stappen. Dit speelt overigens in heel Nederland. We zoeken verder naar mogelijkheden om binnen de kaders toch tot een samenwerking tussen bedrijven op energie te komen en/of die kaders op te rekken.

II.f.3. Op bedrijventerrein Factorij en de Vendel ondersteunen we de in 2023 opgerichte energietoöperatie om te komen tot een Smart Energy Hub op het terrein.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In verschillende werkgroepen met ondernemers van het terrein zijn stappen gezet om energiebesparing, energieopwek en efficiënter gebruik van de netcapaciteit in beeld te brengen. Een eerste koplopersgroep bedrijven heeft van ons subsidie ontvangen om een Energiemanagementsysteem (EMS) te ontwikkelen waar op termijn meer bedrijven op het terrein op kunnen worden aangesloten. Eind 2024 is de stap gezet om in een gezamenlijk project met de provincie, netbeheerder, BOV en gemeente toe te gaan werken naar een SEH, net als op Nijverkamp. De voorwaarden vanuit de netbeheerder vormen ook hier echter een beperking (zie toelichting bij SEH Nijverkamp).

II.f.4. Het inrichten van netbeheer ten behoeve van de energievoorziening in Veenendaal.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Ook voor dit toekomstig energiesysteem zal verzwarend van het elektriciteitsnet noodzakelijk zijn. Middels een 'wijkenpak' werken we samen met Stedin aan de plaatsing van circa 150 nieuwe wijk- en buurtstations. En aan de uitbreiding van onderstation Veenendaal I, een prioritair project binnen de PMIEK. Zie ook II.f.1

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.g. Veenendaal wil een duurzame gemeente zijn, streeft naar doeltreffend gebruik van hernieuwbare grondstoffen en energie en geeft hier onder andere invulling aan door bestaande en toekomstige gebouwen te verduurzamen.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.g.1. We stellen routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op met geactualiseerde strategische kaders voor het gemeentelijk vastgoed en het accommodatiebeleid

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De voorbereiding voor het opstellen van de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed zijn gestart. Benodigde gegevens zijn geïnventariseerd en benodigde energieonderzoeken zijn uitgevoerd. Het opstellen van de routekaart is onderdeel van de actualisatie van het vastgoedbeleid. Het vastgoedbeleid en de routekaart worden in 2025 opgesteld.

II.g.2. Voor het zwembad/sporthal De Vallei, sporthal West, gemeentehuis en 't Speel-Kwartier bereiden we de uitvoering van de duurzaamheidsmaatregelen voor.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het onderzoek naar de benodigde verduurzamingsmaatregelen is afgerond. De maatregelen die op korte termijn zijn uit te voeren zijn opgenomen in het geactualiseerd vastgoedbeheerplan 2024. Dit geldt voor het gemeentehuis, zwembad/sporthal De Vallei en Sporthal West. De planning is om deze maatregelen in 2025 op te leveren. De maatregelen uit de onderzoeken die meer voorbereiding, tijd en middelen vragen worden verwerkt in de Routekaart verduurzaming gemeentelijke vastgoed die onderdeel is van het te actualiseren vastgoedbeleid.

II.g.3. We voeren overeenkomstig het Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan de overige onderhouds- en verbeteringswerkzaamheden alleen gecombineerd met de noodzakelijk verduurzamingsmaatregelen uit.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Er is een uitvoeringsplan opgesteld voor een duurzame invulling van onderhouds- en verbeteringsmaatregelen. De uitvoering van dit plan loopt tot eind 2025.

Verbonden partijen

Omschrijving (toelichting)

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit programma:

- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU);
- Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO);
- Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO);
- Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV);
- Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU);
- Stichting Ontmoetingshuis;
- Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Financiële programmarealisatie 2024 (bedragen x € 1.000)

Excel-tabel

Programma 1 Fysieke Leefomgeving

	Primitief	Raming 2024 Na begrotingswijziging	Realisatie 2024	Saldo 2024
Lasten	43.452		49.625	-13.859
Baten	30.844		39.633	20.172
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-12.608	-9.992	-3.679	6.313
Toevoeging aan reserve	2.069	9.662	16.954	-7.291
Onttrekking aan reserve	3.651	10.002	11.265	1.263
Gerealiseerd resultaat	-11.026	-9.652	-9.368	284

Toelichting op de financiële programmarealisatie (bedragen x € 1.000)

Omschrijving (toelichting)

Ten opzichte van de in de 3e bestuursrapportage 2024 aangepaste begroting, zijn de grootste afwijkingen:

Excel-tabel

Taakveld	Afwijkingen	V/N
Afval	791	V
Begraafplaatsen	97	N
Beheer overige gebouwen en gronden	902	N
Cultureel erfgoed	53	V
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	850	V
Milieubeheer	1.850	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	303	V
Parkeerbelasting	325	N
Parkeren	297	V
Riolering	386	V
Ruimtelijke Ordening	70	V
Samenkracht en burgerparticipatie	116	N
Verkeer en vervoer	911	V
Wonen en bouwen	2.222	V
Overige verschillen	19	V
Totaal afwijkingen programma 1	6.313	V

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Afval: voordeel 791.000

De Afval Combinatie de Vallei (€ 84.000) en Afval Verwijdering Utrecht (€ 273.000) geeft een totaal voordeel van € 357.000. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat de inzamel- en verwerkingskosten lager zijn doordat de hoeveelheden fijn en grof huishoudelijk afval en GFT fors lager zijn gebleken dan begroot. Daarnaast zijn er positieve afrekeningen ontvangen over 2023 van in totaal € 302.700.

De inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn € 246.500 hoger dan vooraf voorzien. Dit komt doordat er uiteindelijk meer aanslagen zijn opgelegd dan vooraf rekening mee is gehouden. De hogere inkomsten als gevolg van het variabele tarief komt ook door een betere scheiding en meer betaalde HHA aanbiedingen in plaats van gratis GHA.

De afvalvergoeding is € 150.000 lager dan begroot. De oorzaak is dat over het 2e halfjaar 2024 nog niet bekend is wat de vergoedingen van Verpact zullen zijn. In 2025 zullen we indien nodig bij één van de bestuursrapportages hierop terugkomen. Daarnaast zijn per saldo de uitgaven € 34.800 lager geweest dan begroot.

Begraafplaatsen: nadeel € 97.000

In de 3e bestuursrapportage 2024 hebben we het te verwachten tekort op de begraafplaats en rouwcentrum over 2024 gemeld als risico. Het aantal begrafenissen was in 2024 beduidend lager. Dat heeft impact op zowel de grafrechten (nadeel € 47.100) als het gebruik van het rouwcentrum (nadeel € 74.800). Dat het aantal begrafenissen zou gaan dalen is volgens de verwachting. Mede daarom is er in 2024 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een crematorium op de Munnikenhof. De bestuurlijk-politieke uitkomst van dit traject zal bepalend worden voor de toekomstvisie en de exploitatie.

Door de daling van het aantal begrafenissen zijn de kosten per saldo € 24.900 lager uitgevallen dan begroot.

Beheer overige gebouwen en gronden: nadeel € 902.000

Het resultaat op het taakveld beheer overige gebouwen en gronden wordt veroorzaakt door diverse grondverkoop in 2024 voor een bedrag van € 216.500. Daarnaast zijn er minder huurinkomsten ontvangen dan begroot en heeft er een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening € 1.096.237 plaatsgevonden.

Overige uitgaven: nadeel 17.500.

Cultureel erfgoed: voordeel € 53.000

Het budget voor gevelsubsidie is niet volledig gebruikt. Het voordelige saldo van € 34.000 komt ten bate van de algemene middelen. Door middel van een RIB, waarin we een korte terugkoppeling hebben gegeven over het gebruik van de subsidiemogelijkheid, is de raad inhoudelijk geïnformeerd.

Verder zijn er in 2024 negen subsidies voor instandhouding van gemeentelijke monumenten verstrekt. Hiervoor was een bedrag begroot van € 73.000, de werkelijke kosten waren € 56.000, dit resulteert in een voordeel van € 17.000.

Overige verschillen: voordeel € 2.000.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): voordeel € 850.000

Bij de grondexploitaties over 2024 is per saldo ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van afgerond € 850.000.

Dit voordelige saldo wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

Specificatie saldo grondbedrijf 2024			
	Totaal begroting	Werkelijk	Saldo
Batige saldi			
Cpl 1: Tussentijdse winstneming Ontwikkelposities Veenendaal-oost of projectenboek 2025		207.259,00	207.259,00
Cpl 2: Tussentijdse winstneming Veenendaal-oost of projectenboek 2025		2.007.881,00	2.007.881,00
Cpl 08: Corr tussentijdse winstnem Melmsegweg of projectenboek 2025		10.477,00	10.477,00
Cpl 39: Corr tussentijdse winstnem Vrijk.Vastgoed of projectenboek 2025		-44.940,00	-44.940,00
Cpl 95: Tussentijdse winstneming Locatie Brandweer of projectenboek 2025		7.458,00	7.458,00
Cpl 106: Tussentijdse winstneming Wageningsewaan of projectenboek 2025		16.690,00	16.690,00
Cpl 30: Batig liquidatie saldo Balkons		480.267,33	480.267,33
Cpl 92: Batig liquidatiesaldo Lindewijk		190.925,63	190.925,63
Totaal batig saldo 2024	0,00	2.876.017,96	2.876.017,96
Nadelige saldi			
Cpl 43: minder nadelig liquidatie saldo		-42.253,95	-42.253,95
Cpl 84: nadelig liquidatie saldo		11.812,73	11.812,73
Cpl 101: storting voorziening Seats & Sofa's of projectenboek 2025		54.011,00	54.011,00
Cpl 100: storting voorziening Overgangszone of projectenboek 2025		2.117.659,00	2.117.659,00
2025		108.000,00	108.000,00
Cpl 24: storting voorziening Ambacht of projectenboek 2025		234.119,00	234.119,00
Totaal nadelig saldo 2024	0,00	2.483.347,78	2.483.347,78
Totaal saldo 2024 grondexploitatie	0,00	392.670,18	392.670,18
Overige mutaties grondexploitaties 2024:			
Storting resultaatsbestemming 2023 - Afronding Voorpoort			386.223,00
Initiatievenbudget grondexploitaties	100.000,00	28.444,75	71.555,25
2025 reeds verwerkt in de risicoreserve grondexploitaties)			850.448,43

Milieubeheer: voordeel € 1.850.000

Op de post van programma 'EnergieNeutraal Veenendaal' is het totaal van de middelen voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld (Project). Op deze post moeten de inkomsten en de uitgaven samen bezien worden. Voorgesteld wordt het saldo van € 908.000 te storten in de reserve meerjarige middelen. De middelen die we van het Rijk ontvangen (subsidies) lopen niet een op een met het bestedingsritme van het project. Vandaar dat wordt voorgesteld een deel over te hevelen naar 2025. Naast het saldo van € 908.000 is een deel van de subsidie € 1.600.000 al als vooruitontvangen subsidie geboekt en weer in 2025 beschikbaar gesteld.

Het uitvoeringsplan van de ODRU is volgens de begroting gerealiseerd. De projecten zijn duurder uitgevallen dan in eerste instantie verwacht werd, omdat rekening werd gehouden met minder bezetting bij de ODRU. Dit waren onder andere projecten op het gebied van Geluidsadvies en Energiecontroles. Hierdoor is een nadeel ontstaan van € 68.000.

Budgetten geactualiseerde maatregelen van het vastgoedbeheerplan voor investeringen in duurzaamheid en functionele aanpassingen. (voordeel € 775.930)

Op 1 oktober 2024 heeft het college de budgetten voor de geactualiseerde maatregelen van het vastgoedbeheerplan voor investeringen in duurzaamheid en functionele aanpassingen vrijgegeven. Een deel van de budgetten zijn op de exploitatiebegroting begroot. Deze

budgetten hebben een meerjarig karakter daarom stellen wij voor om het restant € 775.930,- te storten in de reserve meerjarige middelen en deze weer vrij te geven op 1 januari 2025.

Budgetten circulair, klimaatadaptief en waterrobuust Veenendaal (voordeel € 192.110)
Bij het vaststellen van de programmabegroting zijn middelen opgenomen om te komen tot een circulair, klimaatadaptief en waterrobuust Veenendaal. Om de doelen te realiseren stellen wij voor de niet benutte middelen van € 192.110 over te hevelen van 2024 naar 2025 via de reserve meerjarige middelen ten gunste van de opgave Duurzaam Veenendaal

Overige verschillen: voordeel € 18.000

Openbaar groen en (openlucht) recreatie: voordeel € 303.000

Binnen het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie is het resultaat ultimo 2024 € 303.000 voordelig. Dit wordt onder andere veroorzaakt door lagere lasten op onderhoud van sloten en vijvers, openbaar groen, speelvoorzieningen en materieel voertuigen/afvoeren afval.

Openbaar groen (voordeel € 143.000)

Vanwege capaciteitsgebrek in de werkvoorbereiding is het niet gelukt om de herplant van bomen nog voor het einde van het jaar af te ronden. De bomen zijn in 2024 om veiligheidsredenen gekapt. Vervolgens zijn de nieuwe groeiplaatsen ingericht met bomengrond en in februari-maart 2025 heeft de herplant plaatsgevonden. Om deze herplant te financieren is het noodzakelijk om € 92.000 over te hevelen naar 2025.

Voor het groenonderhoud worden medewerkers van IW4 gedetacheerd bij de gemeente. In 2024 waren er niet voldoende medewerkers beschikbaar en is hiervoor werk aan derden uitbesteed. Door de weersomstandigheden is er wel minder inzet nodig geweest voor groenonderhoud, dit heeft per saldo geresulteerd in een voordeel van € 51.000.

Speelvoorzieningen (voordeel € 75.555)

De raad heeft bij de begrotingsbehandeling in 2022 budget ter beschikking gesteld voor de aanleg van de BOSS plek aan de Adriaan van Ostadelaan in het Franse Gat. Het ontwerp- en participatieproces is in 2024 afgerond. In 2025 vindt de aanleg plaats. Voorgesteld wordt dit resterende budget in 2025 opnieuw beschikbaar te stellen.

Materieel voertuigen en afvoer afval (voordeel € 34.000)

Het afval wordt niet meer gestort in een container op de gemeentewerf maar wordt rechtstreeks naar het afvalstation gebracht. Hierdoor zijn minder diensten nodig van de ACV,. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 14.000,-.

Daarnaast zijn er minder onderhouds- en verbruiksmaterialen nodig geweest en zijn een aantal dure reparaties doorgeschoven naar 2025. Door de verkoop van oude materialen en voertuigen is in totaal € 20.000 ontvangen.

Overige verschillen: voordeel € 15.000.

Parkeerbelasting: nadeel € 325.000

De invoering van het nieuwe parkeervergunningssysteem heeft gezorgd voor een langere periode waarin niet gehandhaafd kon worden. Het aantal geraamde naheffingen op straat is ook bij volledige handhaving minder geweest dan verwacht omdat de betalingsbereidheid snel hoger is geworden door de komst van het scanvoertuig. Hierdoor is een nadeel ontstaan van € 290.200.

In 2024 zijn er minder opbrengsten van € 34.800 door lagere opbrengst van parkeergelden, abonnementen en parkeervergunningen.

Parkeren: voordeel € 297.000

De lagere lasten ontstaan op diverse onderdelen binnen de parkeer exploitatie zoals de kapitaallasten (120.000,-), van verzekeringen, belastingen (55.000,-) tot beheerkosten (126.000,-)

Riolering: voordeel € 386.000

Het totale voordeel op het taakveld riolering is € 1.030.130

Na verwerking van de personeelskosten, de kwijtscheldingen, BCF en de voorstellen om € 380.230 mee te nemen naar 2025 resteert per saldo een positief saldo van € 649.900 Dit bedrag is gestort in de voorziening riolering.

Duurzaam Veenendaal (voordeel € 170.230)

Bij het vaststellen van de programmabegroting zijn middelen opgenomen om te komen tot een circulair, klimaatadaptief en waterrobuust Veenendaal. Om de doelen te realiseren stellen wij voor de niet benutte middelen van € 170.230 over te hevelen van 2024 naar 2025 ten gunste van de opgave Duurzaam Veenendaal.

Afkoppelen van woningen (voordeel €175.000)

De raad heeft tevens middelen beschikbaar gesteld voor het afkoppelen van woningen van het riool bij reconstructiewerkzaamheden. Deze reconstructies hebben een meerjarig karakter en de bijdrage aan de investeringsbudgetten wordt achteraf vastgesteld wanneer definitief bekend is hoeveel woningen er zijn afgekoppeld. Diverse werken lopen nog door in 2025 waardoor voorgesteld wordt €175.000,- mee te nemen naar 2025.

Plaatsen Hekwerk (voordeel € 35.000)

Het hekwerk langs de watergang aan het Gele Rijderspad in Dragonder Oost dient om veiligheidsredenen vervangen te worden. De voorbereiding is gestart in 2024. De uitvoering vindt plaats in 2025. Om dit te financieren is het noodzakelijk om € 35.000 over te hevelen naar 2025.

Opbrengst rioolheffingen (voordeel € 361.000)

In 2024 is € 361.000 meer inkomsten gegenereerd aan rioolheffing door gerealiseerde in- en inbreidingsplannen zoals in Veenendaal-oost.

Opbrengst rioolaansluitingen (voordeel € 188.000)

In 2024 zijn meer rioolaansluitingen geweest dan begroot plus dat jaarlijks achteraf bij onder meer het uitbreidingsplan OVO de rioolaansluitingen in rekening worden gebracht. Dit geeft op de baten een voordeel van € 188.000.

Electraverbruik (voordeel € 152.000)

Als gevolg van o.a. de crises in Oekraïne zijn de ramingen in de begroting verhoogd voor het energieverbruik. In 2023 zijn hoge voorschotten door de leveranciers in rekening gebracht voor het energieverbruik. In 2024 zijn diverse afrekeningen ontvangen over 2022 en 2023 met een positief resultaat van € 121.000. Daarnaast zijn de in rekening gebrachte voorschotten in 2024 lager dan begroot.

Diversen, personeelskosten en BCF (nadeel €51.100)**Ruimtelijke ordening: voordeel € 70.000**

Invoering Omgevingswet (Voordeel Lasten € 79.000)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Hoewel we inmiddels werken volgens de doelstellingen van de Omgevingswet, moeten de komende jaren de bestemmingsplannen die nu van rechtswege zijn overgegaan naar het Omgevingsplan nog worden omgezet naar de nieuwe systematiek. Voorgesteld wordt dit resterende budget in 2025 opnieuw beschikbaar te stellen.

Overige verschillen: nadeel € 9.000.

Samenkracht en burgerparticipatie : nadeel € 116.000

Leefbaarheid (voordeel € 29.000)

Voor de bestrijding van maatschappelijke overlast en verloedering is door het Rijk meerjarig

geld beschikbaar gesteld, welke uitsluitend voor dit doel aangewend mag worden. Het restant budget (€ 29.000,-) is in 2024 niet besteed.

Vastgoed Ontmoetingshuis (nadeel 135.000)

Het nadeel ontstaat voornamelijk vanwege hogere toegerekende kapitaallasten voor het Ontmoetingshuis. Per saldo is de toerekening € 135.000 hoger aan dit taakveld voor de kapitaallasten. De toelichting op de kapitaallasten wordt verstrekt bij het programma bedrijfsvoering/treasury.

Overige verschillen: nadeel € 10.000

Verkeer en vervoer: voordeel € 911.000

In 2024 is er een hoger bedrag aan schade-uitkering ontvangen voor schade aan het wegmeubilair voor een bedrag van € 145.000. Hier staan echter ook hogere herstelkosten tegenover. De definitieve afrekening van de provincie voor de aanleg van fietsvoorzieningen bij bushaltes is ontvangen hierdoor resteert een positief saldo in 2024 van € 39.000. Verder is er een voordeel ontstaan door lager elektriciteitsverbruik voor de technische voorzieningen in de openbare ruimte van € 53.000 en zijn er in 2024 minder kosten nodig geweest voor het bewegwijzering- en bordenplan hierdoor is een voordeel ontstaan van € 84.000.

Openbare verlichting

Het budget voor elektriciteitsverbruik voor de openbare verlichting en technische installaties is niet geheel besteed, van € 95.000. Een deel van de kosten december 2024 zijn echter nog niet gefactureerd en ook de jaarafrekening 2024 is nog niet ontvangen. Mocht de afrekening financieel tegenvallen dan komen we daar in 2025 in de 1e bestuursrapportage op terug. In de jaarrekening 2024 is € 155.000 overgeheveld voor het versneld vervangen van de openbare verlichting naar LED eventueel in combinatie met slimme verlichting. Echter is hiervoor met de heroverweging kadernota 2025 pas extra investeringsbudget toegekend van € 1.000.000,- in begrotingsjaar 2025. Daarom wordt voorgesteld om dit restantbudget nog eenmaal over te hevelen van 2024 naar 2025 zodat deze middelen ingezet kunnen worden om de waarde van de huidige armaturen af te boeken.

Wegen, straten en pleinen

In 2024 is een achterstand in herstel van schadegevallen ingelopen en zijn er meer schadegevallen gemeld en hersteld. Hierdoor wordt het budget overschreden met € 32.000. Aan de inkomsten kant zien we ook hogere inkomsten door het terughalen van de herstelkosten bij de veroorzakers.

Op de kosten van het beheer van de openbare ruimte door ACV zit een onderschrijding van totaal € 92.000 doordat de positieve afrekening 2023 in boekjaar 2024 is verwerkt van € 43.000. Daarnaast is voor 2024 ook voor het beheer minder besteed. Voor de gladheidbestrijding is door de zachte winter begin 2024 voor € 21.000,- minder gestrooid en zijn de kosten voor het vegen en reinigen van de openbare ruimte € 28.000 lager uitgevallen.

Voor de reiniging van de openbare ruimte is € 96.000 minder noodzakelijk geweest.

Vanwege capaciteitsproblemen in 2023 hadden de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van drempels in de Veenderij vertraging opgelopen waardoor de uitvoering in 2024 heeft plaatsgevonden. Hiervoor is € 250.000 budget beschikbaar gesteld. De totale kosten in 2024 zijn € 157.000 Voordeel 93.000.

In september 2022 is een inloopbijeenkomst gehouden voor het instellen van parkeerverboden op de bedrijventerreinen Faktorij/De Vendel, Compagnie en Compagnie-oost. Voor drie straten op de Faktorij/De Vendel waar parkeerproblemen waren, zijn inmiddels de verkeersbesluiten onherroepelijk en ook zijn de maatregelen uitgevoerd. Er is daar inmiddels wel vraag om het gebied met parkeerverboden verder uit te breiden. Voor de Compagnie en Compagnie-oost is in november 2023 (na aanpassingen en/of weerleggen van zienswijzen) het definitieve verkeersbesluit gepubliceerd. Tegen dit besluit is in januari

2024 beroep aangetekend. In september is dat beroep door de rechtbank niet-ontvankelijk verklaard. Er was toen nog een termijn om in cassatie te kunnen gaan. Door deze beroepszaak is de uitvoering vertraagd. We hadden de hoop in november/december de markerings alsnog te kunnen aanbrenge. Maar vanwege de weersomstandigheden was dat niet mogelijk. Voorgesteld wordt om het restant van circa € 22.000 over te hevelen van 2024 naar 2025.

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2023 heeft de raad € 50.000 beschikbaar gesteld voor participatie van bewoners inzake de verkeersproblematiek rondom de Van Essenlaan. In 2023 en 2024 is in samenwerking met een externe partij onderzocht welke oplossingen tot gedragsverandering mogelijk zijn. Dit heeft tot nu toe niet geleid tot concrete (creatieve) oplossingen die een oplossing kunnen bieden voor de Van Essenlaan. Aangezien concrete oplossingen voor de Rondweg Oost nog geruime tijd op zich laten wachten stellen wij voor dit budget over te hevelen naar 2025 en in te zetten als er concrete acties worden voorgesteld.

Via de programmabegroting 2023 is incidenteel in 2023 een budget van € 200.000 beschikbaar gesteld om initiatieven uit de samenleving in te kunnen vullen. Het uitgangspunt is dat reguliere budgetten worden ingezet om deze initiatieven honoreren. In die gevallen dat dit niet mogelijk is, maar de wijkmanagers het initiatief wel zinvol achten voor de wijk, wordt er budget uit Quick Wins ingezet. In 2023 en 2024 is hiervan € 150.000 besteed. In 2025 zijn geen middelen beschikbaar voor de Quick Wins. Voorgesteld wordt het restantbudget van € 50.000 mee te nemen naar 2025. Omdat tijdens de derde berap afgelopen jaar het saldo nog niet bekend was, is dit toen niet benoemd.

Wonen en bouwen: voordeel € 2.222.000

Project Verkabeling hoogspanningslijn 2e fase

Op de post van Project verkabeling hoogspanning 2e fase is het totaal van de middelen voor meerjarig gebruik beschikbaar gesteld. We krijgen subsidie-ontvangsten en deze lopen niet 1-op-1 met het bestedingsritme van het Project maar we verantwoorden ze in het boekhoudkundig jaar waarin ook de uitgaven gedaan worden. Op deze post moeten de overschrijdingen op) inkomsten en de uitgaven samen gezien worden. De overschrijding op de geraamde uitgaven van € 517.000 worden gedekt door de overschrijding op de inkomsten van € 517.000..

Bovenwijkse voorzieningen (voordeel € 1.190.000)

In 2024 heeft er een verrekening voor de storting gebiedsoverstijgende investeringen plaatsgevonden van € 1.190.167. Dit bedrag is in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen gestort.

Bouwleges (voordeel € 141.000)

Vooruitlopend op het inwerkingtreden van de Omgevingswet per 1-1-2025 zijn in het laatste kwartaal van 2024 veel grote aanvragen ingediend. Hierdoor is extra inhuur noodzakelijk geweest. Dit heeft per saldo geresulteerd in een voordeel van € 141.000.

Wonen en leven omgevingsaanvragen algemeen (voordeel € 36.000)

Met ingang van 1 januari 2024 is de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen in werking getreden. Als gevolg van deze wet wordt de technische toetsing van de aanvragen omgevingsvergunning en het toezicht op de uitvoering in opdracht van de initiatiefnemer uitgevoerd door een kwaliteitsborger. Voor de implementatie van deze wet hebben wij invoeringsgelden ontvangen. Aangezien de wet gefaseerd in werking treedt zijn er minder aanvragen dan verwacht.

Opgave Groei en Bloei (voordeel € 124.000)

Van het budget voor het programma Groei en Bloei resteert eind 2024 nog een saldo van € 124.000. Dit komt omdat het zetten van stappen in dit programma afhankelijk is van de stappen die met de regiogemeenten gezet worden, alsook de provinciale arrangementen. Dit

heeft geleid tot een bestuurlijke opdracht tot verdere scenario-uitwerking van De Klomp en de Meent. Voorgesteld wordt dit resterende budget in 2025 opnieuw beschikbaar te stellen.

Startersleningen (voordeel € 753.000)

Dit voordeel komt hoofdzakelijk omdat er een eenmalige correctie is doorgevoerd. Deze is budgetneutraal, het positieve saldo is in de reserve startersleningen gestort. Doordat een groeiend aantal startersleningen rente is gaan genereren, is het totale saldo bij SVN toegenomen. Deze ontwikkeling heeft ervoor gezorgd dat de gemeentelijke administratie niet meer volledig aansloot op de administratie van SVN. Hierdoor is er eenmalig een aanvullende resultaat neutrale mutatie verwerkt. Aangezien er sprake is van een revolverend fonds worden terugbetalingen opnieuw ingezet voor nieuwe leningen.

Overige verschillen: nadeel € 22.000

Overige verschillen: voordeel € 19.000

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Reservemutaties

Toevoegingen aan de reserves: nadeel € 7.291.000 In lijn met eerdere besluitvorming zijn de volgende toevoegingen aan de reserves, die afwijken van de begroting, verwerkt:

- Een storting in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van € 75.500 voor de aanpak van de BOSS plek aan de Adriaan van Ostadelaan in het Franse Gat.
- Een storting van € 124.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor de meerjarige opgave Groei en Bloei.
- Een storting van € 969.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het programma Energieneutraal Veenendaal 2035.
- Een storting van € 79.200 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het invoering omgevingswet.
- Een storting van € 362.400 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor het uitvoeringsprogramma klimaat adaptief Veenendaal.
- Een storting van € 775.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget voor uitgaven rondom duurzaamheid en functionele aanpassingen .
- Een storting van het resultaat op afval in de egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking van € 941.000; Het resultaat op afval totaal bestaat naast het taakveld afval nog uit kwijscheldingen, interne doorbelasting van uren inclusief overhead en verrekening BTW.
- Een storting in de risicoreserve grondexploitaties van € 3.293.000 zijnde het batige saldo (inclusief de winstnemingen) van de bouwgrondexploitaties in 2024.
- Een storting van € 1.190.000 in de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen voor de dekking van lasten van bovenwijkse voorzieningen.
- Een storting van € 952.000 in de bestemmingsreserve starters- en blijversleningen
- Geen storting in de reserve verkabeling hoogspanning € 1.469.0000, in de begroting is een onttrekking en storting opgenomen van dit bedrag aan de reserve verkabeling hoogspanning. Deze mutatie is ten onrechte begroot en daarmee niet gemuteerd.

Onttrekkingen aan de reserves: nadeel € 1.263.000. In lijn met eerdere besluitvorming zijn de volgende onttrekkingen aan de reserves, die afwijken van de begroting, verwerkt:

- Een hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve starters- en blijversleningen van € 199.000, vanwege minder uitgaven door onvoorzien.
- Een hogere onttrekking aan risicoreserve grondexploitaties € 2.412.000. Deze afwijking staat in relatie met het hierboven genoemde voordeel.
- Een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve begraafplaatsen van € 98.000.
- Een hogere onttrekking aan de reserve parkeren € 21.000.

- Geen onttrekking aan de reserve verkabeling hoogspanning € 1.469.0000, zie ook de toelichting onder de toevoegingen.

Excel-tabel